

דָמְלָה, דִכְתִּיב, (בראשית כט) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם: גֶּבֶר שְׁלִימָם. שְׁלִימָם לְעֵילָא, וְשְׁלִימָם לְתַתָּא. דָבָר אַחֲר (איוב כט) הַמְשֻלָּה דָא מִיכְאָל. וְפַחַד דָא גָּבְרִיאָל. דָא יִסּוּדָא דִילִיה מִמְּיאָא וְדָא יִסּוּדָא דִילִיה מִאָשָׁא וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא עֲבִיד שְׁלָמָא בֵּיןֵי הַדְּבָרִים. (איוב כט) עוֹשָׂה שְׁלוֹם בְּמְרוּמָיו.

רַבִּי אַחֲא אמר, כתיב (ויקרא ז) אִם עַל תֹּודָה יִקְרִיבֵנוּ וַהֲקִרְבֵּב עַל זְבַח הַתֹּודָה וְגַו. מַאֲכָא מִירִיד. בְּמַה דָאת אמר, (ויקרא ז) וְהַתֹּודָה אֲשֶׁר חַטָּא עֲלֵיהֶה, עַלְיָה דִיְקָא. וְעַל דָא חַלְתָ מִצּוֹת וְגַו. וְחַלְתָ מִצּוֹת, הָא אַוְקִמְתָה, וְעַל מָה אָתֵיתָא. מִצּוֹת וְחַלְתָ כְּתִיב חָסָר, בְּגַין דְחַטָּא עֲלֵיהֶה.

תָאַנְיָ רַבִּי חִיאָ, כתיב על זְבַח תֹּודָת שְׁלָמִיו, דָא שְׁלִימָיו דְכָלָא. שְׁלָמִיו: טְרִיָּה, תֹּודָה, אֲתִידָע. אָמָר לֵיהֶה רַבִּי יְהֹוָדָה, תֹּודָה יְדִיעָה, שְׁלָמִיו מַהוּ טְרִיָּה. אָמָר לֵיהֶה, טְרִיָּן וּוֹין, וּוֹזֶה דְהַיִנּוּ שְׁלָמִיו, שְׁלָמָא דְכָלָא.

אָמָר רַבִּי יְצָחָק, תֹּודָת שְׁלָמִיו, דְאַטִיל שְׁלָמָא בְכָלָא, וְאַתְעַר רְחַמִי בְכָלָהוּ עַלְמַיִן. תֹּודָת שְׁלָמִיו, רַבִּי יוֹסֵי אמר, הָא דָאמַר רַבִּי חִיאָ שְׁפִיר, דְפִגְסָת יִשְׂרָאֵל אַתְבָּרָכָא מַאֲינּוֹן טְרִיָּה, דַאֲינּוֹן שְׁלָמָא דְכָלָא. רַבִּי יוֹסֵי אמר, לְחַם חִמְצָן הָא יְדִיעָה, וְהָא אַתְמַר בְּמַה דְהֹוה חַטָּאתה, כַף הוּה מַקְרֵב בְּהַהְוָא גּוֹנוֹא מִמְּשָׁ.

תֵּא חֹזֵי, חָלֶת מִצְתָּה חִסְרָה, כַּמָּה דָאָתֵמֶר בְּלוּלֹת בְּשָׁמְןָן וּרְקִיקִי מִצּוֹת מִשׁוּחִים בְּשָׁמְןָן. לְמַאי קָא רַמְיזָא.
(שמות רב"ג ע"א) אמר רבי שמעון, הגי איבון (בראשית ג) להט חחרב המתהpecת וגוו. בגין דבלחו אתמן על ארתייהו דבנוי נשא, על איבון דערין על פקודי אוריתא, ועל דא כלא סלה בלולה בשמן, לאמשבא משח רבות מאתר עלאה לחתטא, ויתברכוון כלחו בחדא, מההוא משח רבות קודשא.

וְדָא הוּא יַיִן לְגַסֶּךָ, וְהָא אָוקִימָנָא רַבִּיעִית הַהִינָּן. וְאַתָּר חַד (ס"א תלי) מַלְיִי יַיִן וּשְׁמָן וּמִים לְגַסֶּךָ, וְהָא אָוקִימָנָא מַלְיִי, מִים לְאַשְׁקָאָה גַּנְתָּא, וְכָל אִיבּוֹן בְּטִיעָן. וְעַל דָא, אִית מִים וְאִית מִים. יַיִן, אִית אַתָּר דָאֵינוֹ טוֹב, וְאִית אַתָּר דָאֵינוֹ לְאַעֲבָשָׂא דָאֵינוֹ דִינָא.

עַל דָא, מֵאָן דְחַמֵּי יַיִן בְּחַלְמִיה, אִית לְמֵאָן דָאֵינוֹ טָב, וְאִית לְמֵאָן דָאֵינוֹ דִינָא. אֵי תַלְמִיד חִכָּם הוּא, כתיב (תהלים כד) וַיַּיִן יִשְׁמָח לִבְבָ אָנוֹשׁ. וכתיב (שיר השירים א) כִּי טוֹבִים דָזָה מִיַּיִן, וְדָא הוּא יַיִן דְמַנְטָרִי, דְחַדִּי לְכָלָא. וְאֵי לָא, (משלילא) תָנוּ שְׁכָר לְאוֹבֵד וַיַּיִן לְמַרִי נְפָשָׁה. אִית יַיִן אַחֲרָא דָאֵינוֹ דִינָא. וְעַל דָא, יָאָות לְקַרְבָּא אַלְיִן מַלְיִן בְּקַרְבָּנִיה, בגין דִיתַעַבֵּר דִינָא, וִיתַעַר רַחֲמִי. אַעֲבָר יַיִן, וְאִיתֵי יַיִן, וְכָנו בְּכָלָא.

וְשָׁמֹן לֹא אֲעַדִי מִקְרָבֶנִיה לְעַלְמֵין, בֶּר מִמְנַחַת קְנָאות
 דְכַתִּיב, (בְמִדְבָּר ה) לֹא יָצַק עַלְיוֹ שָׁמֹן וְגֹזֶן. דָהָא
 הַכָּא לֹא בְעֵינָא רְחַמִּי, דָהָא כֵלָא דִינָא, דְכַתִּיב, (בְמִדְבָּר ה)
 וְצַבְתָּה בְטַנְתָּה וְנִפְלָתָה יְרֻכָּה. וְכַתִּיב (בְמִדְבָּר ה) יִתְן יְיָ וְגֹזֶן,
 וְעַל דָא וּזְאת תּוֹרָת זְבַח הַשְׁלָמִים אָם עַל תּוֹדָה יְקָרִיבָנוּ.
 רַבִי חֹזְקִיה הָווָה יִתְבּוֹרְקִיה דָרְבֵי יִצְחָק, קְמוֹ בְפְלָגוֹת
 לִילְיא לְמַלְעֵי בָאָרוּרִיתָא. פָתָח רַבִי יִצְחָק וְאָמַר,
 (תְהִלִּים קָלְד) הָנָה בְּרַכְוִי אֶת יְיָ כֹל עַבְדֵי יְיָ וְגֹזֶן, הָאֵי קָרָא
 הָא אַוְקָמָה חַבְרִיָּא, וְהָא אַפְתָּמָר. אַבְלָה אֵי שְׁבַחָה הָוָא
 דְכָל אַיְבּוֹן בְנֵי מִהִימָנוֹתָא. וּמְאָן אַיְבּוֹן בְנֵי מִהִימָנוֹתָא.
 אַיְבּוֹן דְמִשְׁתְּדֵלִי בָאָרוּרִיתָא, וַיַּדְעַין לִיחְדָא שְׁמָא קָדִישָׁא
 כְדַקָא יָאוֹת. וְשְׁבַחָה דְאַיְבּוֹן בְנֵי מִהִימָנוֹתָא, אַיְבּוֹן
 דְקִיְמֵין בְפְלָגוֹ לִילְיא לְמַלְעֵי (ד"ג י"ג נ"א) בָאָרוּרִיתָא
 וּמַתְדַבְקֵי בָה בְכַנְסָת יִשְׂרָאֵל, לְשַׁבָּחָה לֵיה לְקוֹדֵשָׁא
 בְּרִיךְ הָוָא בְמִילֵי דָאָרוּרִיתָא.

תָא חֹזִי, בְשַׁעַתָא דָבָר גַשְׁ קָם בְפְלָגוֹת לִילְיא לְמַלְעֵי
 בָאָרוּרִיתָא, וְרוֹחַ צְפֹונָן אַתְעַר בְפְלָגוֹת לִילְיא, הָהִיא
 אַיְלָתָא קִיְמָא וּמִשְׁבַחָה לֵיה לְקוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הָוָא.
 וּבְשַׁעַתָא דָהִיא קִיְמָא, פְמָה אַלְף, וּבְמָה רְבָבָן, קִיְמֵין
 עַמָּה בְקִיּוּמִיהָו, וְכָלָהו שָׁאָרָן לְשַׁבָּחָה לְמַלְכָא קָדִישָׁא.
 הָהִוא מְאָן דָזְכִי וְקָם בְפְלָגוֹת לִילְיא לְמַלְעֵי בָאָרוּרִיתָא,

קָוֵדֶשׁ אֲבָרִיךְ הוּא אַצִית לִיהְ, כִמָה דָאָזְמֹנָה, דָכְתִיב,
(שיר השירים ח) הַיּוֹשֵׁבְתָ בְגָבִים חֲבָרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ
הַשְׁמִיעֲנִי. וְכֹל אִינְנוּ אָכְלָוְסִין לְעַילָא, וְכֹל בְּנִי
תוֹשְׁבַתְהָ דָמָזְמָרִין לְמִאִירְהָוָן, בְּלָהו מִשְׁתְּכָבִי בְגִין
תוֹשְׁבַתְהָ דָאִינְנוּ דְלָעוּ בְאָרוּרִיתָא, וּמְכָרְזִי וְאָמָרִי, (תהלים
קלד) הַפָּה בָרְכוּ אֶת יְיָ כָל עַבְדֵי יְיָ. אַתָוּן בָרְכוּ אֶת יְיָ.
אַתָוּן שְׁבָחוּ לְמַלְפָא קְדִישָא אַתָוּן אַעֲטָרוּ לִיהְ לְמַלְפָא.
וְהַהִיא אִיְלָתָא מִתְעַטְרָא בִיה בְהַהוָא בָר נְשָׁה, וּקְמָת
קְמִי מַלְכָא, וּמְרָתָחַן בְמַאי בָרָא אַתִינָא
לְקְמָה, בְמַאי בָרָא אַתְעַרְנָא לְגַבְהָ, וּמְאָן אִינְנוּ דְשְׁבָחָא
כָלָא דְלָהָוָן קְמִי מַלְכָא. הַדָּר וְאָמָר, הַעֲמָדִים בְבִית יְיָ
בְלִילּוֹת. אַלְיָן אַקְרָנוּ עַבְדֵי יְיָ, אַלְיָן אַתְחֹזְוָן לְבָרְכָא
לְמַלְכָא. וּבְרִכְתָּא **דְלָהָוָן בְרִכְתָּא,** הַדָּא הוּא דָכְתִיב, (תהלים
קלד) שָׂאוּ יְדֵיכֶם קְדָשׁ וּבָרְכוּ אֶת יְיָ וְגַוּ. אַתָוּן אַתְחֹזְוָן
דְמַלְכָא קְדִישָא יַתְבָּרֵךְ עַל יְדֵיכֶם וּבְרִכְתָּא דַעַל יְדֵיכֶם
בְרִכְתָּא הִיא.

שָׂאוּ יְדֵיכֶם קְדָשׁ. מָהוּ קְדָשׁ. אַתָר עַלְאָה, דְמִבּוּעָא
דְגַחְלָא עַמִּיקָא נְפִיקָמְפִיה. דָכְתִיב, וּבָהָר יוֹצָא
מַעַדְן לְהַשְׁקוֹת. וְעַדְן הוּא דְאַקְרָרִי קְדָשׁ עַלְאָה, בְגִין כֵה
שָׂאוּ יְדֵיכֶם קְדָשׁ. וּבָר נְשָׁה דְעַבְדִיד בָּן, וּזְכִי לְהָאִי, מַאי
קָא מְכָרְזִי עַלְיהָ. יַבְרָכָה יְיָ מַצְיוֹן, אֶת תְבָרֵךְ לְקָוֵדֶשׁ אֲ

בריך הוּא, מַאֲתָר דָּאָקָרִי קָדֵשׁ עַלְּאָה. וְהוּא יָבֹרֶךְ לְךָ
מַאֲתָר דָּאָקָרִי צִיּוֹן, דָּאָת וּמְטוּרָגִיתָא תִּתְבְּרָכָוּן פְּחָדָא.
כִּמְהָ דְּזֻוּגָא דְּלַכּוֹן הָוּה כְּחָדָא לְשִׁבְחָא לְמַלְפָא. כֵּד
מַהְהוּא אָתָר דְּמַתְבָּרְכָא בְּגַנְשָׁת יִשְׂרָאֵל, מִהְהוּא
אָתָר יִזְמִין לְךָ בְּרָכָאָן, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב יָבֹרֶךְ יְיָ מַצִּיּוֹן
וּרְאָה בְּטוּב יְרוּשָׁלָם. מִאן הִיא טֻב יְרוּשָׁלָם. אִינְנוּן
בְּרָכָאָן דְּנַפְקָא לְהָמַלְפָא, עַל יְדֵי דְּהָהוּא דְּרָגָא קְדִישָׁא
דְּצָדִיק. וְעַל ذָא, יָבֹרֶךְ יְיָ מַצִּיּוֹן וּרְאָה בְּטוּב יְרוּשָׁלָם,
וּכְלָא חָד מֶלֶת.

וּרְאָה בְּנִים לְבָנִים וְגַוּ, וּרְאָה בְּנִים לְבָנִים שְׁפִיר, מַהְוּ
שְׁלוּם עַל יִשְׂרָאֵל, מַאי קָא בְּעֵי הַכָּא עַל יִשְׂרָאֵל.
אֵלָא, בְּגַיְן דְּאָסְגִּי שְׁלָמָא לְעַילָּא, דְּבָדָה הוּא זָכִי לְכָלִי
הָאִי, אָסְגִּי שְׁלָמָא לְעַילָּא וְתַתָּא. שְׁלוּם עַל יִשְׂרָאֵל,
סְתִּים. וּשְׁלוּם שְׁבָחָה הוּא דְּעַלְלָא וְתַתָּא, שְׁבָחָה הוּא דְּכָל
עַלְמִין. וּמְלִי דְּאָוֹרִיָּתָא אָסְגִּיאָו שְׁלָמָא בְּעַלְמָא, דְּכַתִּיב,
(תהלים בט) יְיָ עַז לְעַמּוּ יִתְּהַן יְיָ יָבֹרֶךְ אֶת עַמּוּ בְּשְׁלוּם.

(יִקְרָא ד) נְפָשׁ כִּי תְּחַטֵּא. רְبִי יוֹסֵי פָּתָח, (שיר השירים ב) עַד
שִׁיפּוּת הַיּוֹם וְגַסּוּ הַצְּלָלִים וְגַוּ, כִּמְהָ אִיתְ לְהָוּ לְבָנִי
נְשָׂא לְאַזְדָּהָרָא מְחוּבֵיהָן, דְּלָא לְמַחְטֵי קְמִי מְאַרְיחָן,
הָהָא בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא בְּרוֹזָא נְפִיק וְקָאָרִי, אַתְעָרוּ בְּנִי
עַלְמָא לְבִיְיכּוּ לְקְמִי מְלָכָא קְדִישָׁא. אַתְעָרוּ לְאַזְדָּהָרָא

מחובייכו. אתعرو בשמתה קדישא דיבב בגויכו מאתר קדישא עלאה.

דתנוון, בשעתא קודשא בריך הוא אפיק נשמתא לנחתא בבני נשא, אסחד בה בכמה יעדין, בכמה קסטורין, בגין לנטרא פקידוי. ולא עוד אלא דאuber לה באלו ותמניא עלמין לאשתעשות, ולמחמי בהו יקרא דאיפון דמשתדל באורייתא. (נפקא) וקימא קימי מלכא בלבוש יקר, בדיקנא דהאי עלמא, בלבוש יקר עלאה אסתפלת ביקרא דמלכא כל יומא, ואעטר לה בכמה עטרין.

בשעתא דמיטי זמנא לנחתא לעלמא, עבדת מדורה בגנטא דען דארעה תלתין יומין, למחמי יקרא דמאריהון דצדיקיא, וסלקה לאתרהא לעילא, ובתר דא נחתת לעלמא, (דף י"ג ע"ב) אעטר לה מלכא קדישא, בשבע עטרין, עד דאתה ועאלת בגו גופה דבר נש. וכד איה בגופה דבר נש, וחבת בהאי עלמא, ואשתדלת בחשוכה. אוריתא תווהא עלה, ואמרת, ומה כל יקרא דא, וכל אשלהותא אשלים לנפשתא מלכא עלאה, והיא חبات קמיה, נפש כי תחתא, מה דין הויא דתחתא.

אמר רבי יוסי, נפש כי תחתא אהדרנה ליקרא עד

שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם, עִיטָּא לְהָאֵ נֶפֶשׁ לְאָזְדָּהָרָא מִחוּבָּהָא,
וְתִיתְוֹבַ לְאַתְּדָפָאָה, עַד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם, עַד שֶׁלָּא יִפּוּחַ
יּוֹמָא דְּהָאֵ עַלְמָא, וַיַּיְתֵּה֙ הַהְוָא יוֹמָא תִּקְיָפָא, דִּתְבַּעַתְּהָ
מִלְּפָא דִּינָא, לְנַפְקָא מַהָּאֵ עַלְמָא. וַנְסֹו הַצְּלָלִים, דָא
הַוָּא רָזָא בֵּין חֲבָרִיָּא דְקָא אָמְרִי, דְבָשְׂעַתָּא דְמַטִּי זְמָנָא
דְבָרַ בְּשָׁ לְנַפְקָא מִן עַלְמָא, צוֹלָמָא דְבָרַ בְּשָׁ אַתְּעַבְּרַ
מִגִּיהָ, הַקָּא הַוָּא דְכַתְּבֵבַ עד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם, עַד דָּלָא יִגְשֹׁףַ
יּוֹמָא לְנַפְקָא מַהָּאֵ עַלְמָא. וַנְסֹו הַצְּלָלִים, דְאַתְּעַבְּרַ
צוֹלָמָא, יְתוּבַ קָמִי מִמְּאִירִיהָ.

רַבִּי אַלְעֹזֶר אָמַר, תְּרִין צוֹלְמִין אֵיתַ לֵיהַ לְבָרַ בְּשָׁ כְּדַ
אֵיתַהוּ בְקִיּוּמִיהָ, חַד רַבְּרַבָּא, וְחַד זַעֲירָא, דְכַתְּבֵבַ
הַצְּלָלִים, תָּרִי. וּבַד מִשְׁתְּבַחַי פְּחַדָּא, כִּדְין הַוָּא בְּרַ בְּשָׁ
בְקִיּוּמִיהָ. וְעַל דָא, וַנְסֹו הַצְּלָלִים כְּתֵיבַ. כִּדְין בָּעֵי בְּרַ בְּשָׁ
לְאַסְתְּפָלָא בְעֻובְדוֹי, וְלַתְקָנָא לוֹזַ קָמִי מִמְּאִירִיהָ, וַיּוֹדֵי
עַלְיָהוּ. בְגִין דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא אָקָרֵי רְחוּם וְחַבּוּן,
וּמְקַבֵּל לְאַיִנוֹן דְתַבִּין קָמִיהָ.

וְדָא הַוָּא עַד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם וַנְסֹו הַצְּלָלִים, הַכִּיּוֹן דְאַיִנוֹן
צְלָלִים מִתְּעַבְּרַן מִגִּיהָ, וְאֵיתַהוּ תְּפִיסַ בְּקָוְלָרָא,
תְּשׁוֹבָה הַיָּא אָבָל לֹא מַעֲלִיא כָּל בְּךָ בְזָמָנָא דְקָאִים אֵיתַהוּ
בְקִיּוּמִיהָ. וַיְשַׁלְמָה מִלְּפָא אָכְרִיזׁ וְאָמַר, (קהלת יב) וַזְכֹּר אֶת
בּוֹרָאֵ בִּימֵי בְּחוֹרוֹתִיךְ עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹא יְמֵי הַרְעָה וְגוֹ.

וְעַל־דָא עַד שִׁפּוֹחַ הַיּוֹם, דָבָעַי בֵרֶנֶשׂ לְאַתְקָנָא
עֲזָבְדוֹי. דָכְדָ מְטוֹן יוֹמָו לְאַסְתָּלָקָא מִן עַלְמָא,
קוֹדְשָׁא בָּרֵיךְ הוּא תֹוּהָא עַלְיָה, וְאוֹמֶר, וְנֶפֶשׁ כִּי תְחַטָּא
וְשִׁמְעָה קֹול אֱלֹהָה, וְהָא אָמִינָא לְהָבָא אָמָה דְשָׁמֵי הַלָּא
לְשָׁקְרָא בַיִ, וְאַסְהָדִית בָהּ כַּד נְחַתָּת לְעַלְמָא, וְהָא עַד
וְדָאי, מִפְמָה זִמְנִין דְאַסְהָדִית בָהּ, לְגַטְרָא פְקוּדִי. בְגִין
בְךָ הַוְאִיל וּבְרַבָּשׂ הָוָא עַד, בְשֻׁעַתָּא דִיתּוֹב קְמִי מַלְפָא,
אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע. אוֹ רָאָה, אַינְנוּ חֹבִין דַעֲבָד וְאַסְתָּכָל
בְהָוּ. אוֹ יָדָע בְבִירּוֹרָא דְמַלָּה דַעֲבָר עַל פְקוּדָא דְמָאִירָה,
אָמָ לֹא יָגִיד, אָמָ לֹא יוֹדֵי עַלְיָהוּ קְמִי מָאִירָה (מה בתיים כַּד
יְפִיק מַהְאֵי עַלְמָא, וְנַשָּׂא עֲזָנוֹ. וְכַד יְשָׂא עֲזָנוֹ, הַיָּאֵךְ
פְתַחְיוֹ לְיהָ פְתַחָא, וְהַיָּאֵךְ יְקִים קְמִי מָאִירָה, וְעַל־דָא
נֶפֶשׁ כִּי תְחַטָּא כְתִיבָה.

(יְקִרְאָה ד) נֶפֶשׁ כִּי תְחַטָּא. רְבִי אַבָּא פָתָח, (תְּהִלִּים מ"ד) כָל זֹאת
בְאַתָּנוּ וְלֹא שְׁכַחְנוּ וְלֹא שְׁקַרְנוּ בְבִרְיתָה. כָל זֹאת
בְאַתָּנוּ, כָל אַלְוֹ בָאָו עַלְינָנוּ מְבָעֵי לִיהְ. אַלְא כָל דִינִין
דְלַעַלְא אֲתוֹ עַלְנָא. וְלֹא שְׁכַחְנוּ, וְלֹא אָנְשִׁינוּ מִילּוּלִי
אָוּרִיָתָה. מִפְאָן אָוּלִיפָנָא, כָל מָאָן דָאַגְשִׁי מִלּוּלִי
אָוּרִיָתָה, וְלֹא בָעֵי לְמַלְעֵי בָהּ, פָאַלוּ אָנְשִׁי לְקוֹדְשָׁא
בָרֵיךְ הוּא, דָהָא אָוּרִיָתָא כָלָה שָׁמָא דְקוֹדְשָׁא בָרֵיךְ הוּא
חוּי.

וְלֹא שָׁקַרְנוּ בְּבִרִיתֵךְ, דְּכֹל מֵאַנְדֶּמֶשֶׁקֶר בַּיְתָה בְּהָאֵת אֲתָּא
קְיִמָּא קְדִישָׁא דְּרָשִׁים בַּיְתָה, בְּאֵלָו מְשֻׁקֶּר בְּשֶׁמֶן
דְּמַלְפָא, בְּגַין דְּשָׁמָא דְּמַלְפָא אֲתָּרְשִׁים בַּיְתָה בְּבָרְגָשׁ.
וְקָרָא אַחֲרָא אָוֹדִי בַּיְתָה בְּהָאֵי קְרָא, דְּבָתִּיב, (תְּהִלִּים מז) אֲםָר
שְׁבַחֲנוּ שֵׁם אֱלֹהִינוּ וְנִפְרוֹשֶׁ בְּפִינּוּ לְאֵל זֶר. אֲםָר שְׁבַחֲנוּ
שֵׁם אֱלֹהִינוּ, כַּמָּה דָאָת אָמָר וְלֹא שְׁבַחֲנוּךְ (וזה היא אוריתא
דָאָתוּ שֵׁם אֱלֹהִינוּ) וְנִפְרוֹשֶׁ בְּפִינּוּ לְאֵל זֶר, כַּמָּה דָאָת אָמָר,
וְלֹא שָׁקַרְנוּ בְּבִרִיתֵךְ. וְכֹלָא חַד מֶלֶת. מַאי שָׁקָרָא הַכָּא.
דְּפִרְישָׁ כְּפִיו לְרִשׁוֹתָא אַחֲרָא, וְמְשֻׁקֶּר בְּהָאֵי בְּרִית. וְעַל
דָא אָוּרִיתָא אֲחִידָת בְּהָאֵי, דְּכֹל מֵאַנְדֶּמֶשֶׁקֶר הָאֵי בְּרִית,
בְּאֵלָו נְטִיר אָוּרִיתָא כָּלה, וּמֵאַנְדֶּמֶשֶׁקֶר בְּהָאֵי, בְּאֵלָו
מְשֻׁקֶּר בְּאָוּרִיתָא כָּלה.

תָא חִזֵּי, אֶבְרָהָם עַד לֹא אָתָגָזָר, הָא לֹא אָתָמָר דָאָתוּ
נְטִיר אָוּרִיתָא, כִּיּוֹן דָאָתָגָזָר מַה בְּתִיב, (בראשית כו)
עַקְבָּב אֲשֶׁר שָׁמַע אֶבְרָהָם בְּקוֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמָרָתִי מִצּוֹתִי
חֲקֹותִי וְתוֹרָתִי. וְכֹלָא בְּגַין דָאָתָגָזָר, אֲתָּרְשִׁים בַּיְתָה
רְשִׁימָא קְדִישָׁא, וְנְטִיר לֵיה בְּדַקָּא יָאָות, סְלִיק לֵיה
בְּאַילָו נְטִיר אָוּרִיתָא כָּלה. יְצָחָק (דף י"ד ע"א) אֹנוֹף הַכִּי בְּתִיב,
(בראשית יז) וְאֵת בְּרִיתִי אֲקִים אֶת יְצָחָק. וְעַל דָא אָוּרִיתָא
אֲקָרֵי בְּרִית.

תָא חִזֵּי, יוֹסֵף בְּגַין דָגְנָטָר לֵיה לְהָאֵי בְּרִית, וְלֹא בְּעָא

לְשִׁקְרָא בֵּיהֶן, זֹכָה לַיְקָרָא בְּהָאֵי עַלְמָא, וַלַּיְקָרָא לְעַלְמָא
דָּאַתִּי. וְלֹא עֲוֹד, אֶלָּא דְּקֹדֶשׁ שָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁרִי שְׁמִיה
בְּגּוּיהַ, דְּכַתִּיב, (תְּהִלִּים פא) עֲדוֹת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ. זֹכָה
לְבָרְכַתָּה הָהָא עַלְמָא, וְלְבָרְכַתָּה דְּעַלְמָא דָאַתִּי.

אָמֵר רַבִּי יְצָחָק, בְּתִיב (דְּבָרִים לג) בְּכָור שָׂוֹר הַדָּר לוֹ וְגַוּ.
יְוֹסֵף בְּגַיִן דְּגַטִּיר לְהָאֵי בְּרִית, זֹכָה בְּשָׂוֹר, דָאַיְה
קָדְמָה לְקָרְבָּנָא. אָמֵר לֵיהֶן רַבִּי יְהוּדָה, אֵי הַכִּי אַמְּמָא
אַתְּבָרֵךְ בְּמַלְהָה דָאַיְהַ שְׁמָאַלָּא, בִּימִינָה מְבָעֵי לֵיהֶן, דָהָא
בְּתִיב (יְחִזְקָאָל א) וּפְנֵי שׂוֹר מֵהַשְּׂמָאל. אָמֵר לֵיהֶן בְּגַיִן דִּיגַיִן
עַל חֻבֵּי דִּירְבָּעָם.

אָמֵר לֵיהֶן, רֹזֵא אוֹלִיפְנָא בְּהָאֵי קָרָא, דְּכִיּוֹן דִּיְוֹסֵף גַּטָּר
לֵיהֶן לְהָאֵי בְּרִית, דָהָאֵי בְּרִית אַחֵיד בְּתִרְיֵין דִּרְגָּיִן,
וְאַיְבּוֹן תִּרְיֵין דִּרְגָּיִן לְעִילָּא, בְּשָׁמָהָן אַתְּקָרוֹן. וְאוֹלִיפְנָא
בְּפֶרֶשֶׁת פְּרָה אֲדוֹמָה, דָהָאֵי פְרָה חַד דִּרְגָּא מְאַיְבּוֹן תִּרְיֵין
דִּרְגָּיִן עַלְאַיִן תּוֹי, וּזְוּגָא דְּפָרָה שׂוֹר אֲקָרִי, וְדֹא הוּא
בְּכָור שָׂוֹר הַדָּר לוֹ וְקָרְבַּי רָאִם קָרְבַּי הַדָּר לוֹ וְדֹא. וְלֹא
הָאֵי פְשָׂור דְּעַלְמָא, אֶלָּא וְקָרְבַּי רָאִם קָרְבַּי. קָרְבָּנָא עַלְאָה
הָוּא עַל כָּל אַחֲרָבָנִין, וְעַל דָא בָּהָם עַמְּמִים יַגְגָה יְחִידָיו
אַפְסִי אָרֶץ.

אָמֵר רַבִּי אָבָא, מִשְׁמָעַ, דָכְלַמְּאָן דְּגַטִּיר לְהָאֵי אַתִּ
רְשִׁימָא קְדִישָׁא, אַיְבּוֹן תִּרְיֵין דִּרְגָּיִן עַלְאַיִן

אתקשורן ביה. לנטרא ליה בכלל, ולאעטרא ליה ביקרא עלאה. ועל דא זכה בתריין (לך לך צ"ג) מלכו. חד הוא. וחד בןנו. דכיוון דשלמה מלפआ אתדק בנטשים נבריות, אתיהיב מלכותא לירבעם, ועל דא ברית חביב מפלא. בגין לכך אמר רבי שמעון, האי בר נש האolid בר, אתקשר בשכינתא, דהיא פתחא דבל פתחין (ס"א) והאי רבי דאתנור אתקשר בשכינתא, דהיא פתחא דבל בתריין) עלאין, פתחא דאתקשר בשמא קדיישא. (אמר רבי שמעון) וזהו דמא דנפיק מההוא רבייא, בטיר קמי קודשא בריך הוא, ובשעתא דдинין מתערין בעלמא, אשכח קודשא בריך הוא בההוא דמא, ושזיב בעלמא. בגין לכך כתיב (בראשית י) ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר. וכתיב (תהלים י) ואם בגבורות שמנים שנה. וכלא בחוד מתקלא סלקא.

תאנא בההוא דמא, זכי עלמא לאתבטמא בחסד, וקיימין כלחו עלמין, דכתיב, (ירמיה לו) אם לא בריתי יומם ולילה חזות שמים וארץ וגוי. אם לא בריתי תינח. יומם ולילה למה.

אמר רבי שמעון, תנינו תריין פתרין אתהחן פחדא, ואיבון פתחא דבל שאר כתריין, ותאנא, חד דינא, חד רחמי, ומتابטמאן דא בדא, דבר ונוקבא. (ס"א ותאנא חדר דבר וחד נוקבא, חד דינא, וחד רחמי) בסטרא דדכורה שריא חסד.

(לך לך צ"ג) **בְּסִטְרָא דְּנוֹקְבָּא שְׁרִיאָ דִּינָא.** (ובגין קב) חד חורא וחד סומקא. ובגין לא תבפס מא דא בדא, (ובגין קר) מתקשרון דא בדא. והאי ברית אחיד בהו ביום וليلת, בדיןא וחסド. בדיןא בקדמיתא. ולכתר שרייא ביה בחסד, ואתבسم בכללא. ודא הויא ברית דאקרי יום וليلת, דאחיד בתרווייהו.

ומאן דזכי לנטרא להאי ברית קדקא יאות, ולא חטי ביה כל يومוי, אחיד בהו ביום וليلת. וזכי לתרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתה. ועל דא אكري אברהם שלים, דכתיב, (בראשית יז) התהלך לפני זה יהיה תמים, ואימתי אكري שלים. כד זכה בתרווייהו, ביום וليلת. דכתיב, (תהילים מם) יומם יצוה יי' חסדו ובלילה שירה עמى. ותרווייהו אחסין אברהם. ולא אתק'ימא ביה חסד בקיומה שלים, עד דאתגוז. פיון דאתגוז, אתק'ימים ביה, זוכה לתרווייהו, ואكري שלים.

כמה דתגינו דכתיב, (בראשית יז) והוא יושב פתח האهل בחום היום. פתח האهل, דא הויא פתרא עשיראה דמלפָא, דאייהו פתחא לכל משכנא קדיישא דשאар בתرين, וקריה דוד מלפָא (להאי) פתחא (נ"א אדק), דכתיב, (תהילים קיח) פתחו לי שער צדק, וכתיב זה השער לויי. בחום היום. כד נהרא נהירו דחסד, חולק עדביה, כמה

דִתְיַב בָהָאִי, יִתְיַב בָהָאִי. אֵימָתִי אֶתְקִיְמָו בֵיהַ, כַד
אֲתָגֹזֶר. וּבָגִין כֵף אֲקָרֵי בְרִית יוֹם וְלִילָה. מְאָנוּ בְתִיבָה,
(שְׁמוֹת יב) וְפִסְחָה ייִ' עַל הַפְּתַחַת. מְאָי וְפִסְחָה ייִ' עַל הַפְּתַחַת.
דְשְׂרִיא עַל הָאִי פְתַחַא חָסֶד, לְאַתְבִּסְמָא. וּבָגִין כֵף וְלֹא
יִתְן הַמְשַׁחַת וְגוֹ'.

אָמָר רַבִי אַלְעֹזֶר, הָא תְנִינָן, גַיּוֹרָא כַד אֲתָגֹזֶר וְעַיִל
תְחֹות גְדִיפִי דְשְׁכִינָתָא, אֲקָרֵי גָר צְדָקָה וְלֹא יִתְיר,
גָר צְדָקָה וְדָאי, זָכֵי לְמַיעֵל בְהַחְיוֹא (דף י"ד ע"ב) כְתַרָא דְצָדָקָה
וְאת אָמָרת יוֹם וְלִילָה דְזֹכוּ לְתִרוּוּיָהוּ.

אָמָר לֵיה רַבִי שְׁמֻעוֹן, אַלְעֹזֶר בָרִי, לֹא דָמֵי מְאָן דָאָתִי
מְשִׁרְשָׁא קְדִישָׁא, וּמְגַזְעָא דְקַשּׁוֹט, לְמְאָן דָאָתִי
מְגַזְעָא בִישָׁא, וּמְשִׁרְשָׁא דְגַעַלִי בִישָׁוֹן תְקִיפָין. בִּשְׁرָאֵל
בְתִיבָהוּ, (ירמיה ב) וְאַנְכִי נְטֻעַתִךְ שׂוֹרֵק כְלָה זָרָע אַמְתָה.
בְאוּמָות עֲזָבֵדִי עֲבוֹדָה זָרָה פְתִיבָה (יחזקאל כג) אֲשֶר בְשָׁר
חַמּוֹרִים בְשָׁרָם וּזְרַמְתָה סְוִיסִים זְרַמְתָם.

וּבָגִין כֵף, יִשְׁרָאֵל קְדִישָׁוֹן זָרָע אֲדָקָשָׁוֹט, גַזְעָא
דְאַתְבִּסְמָו בְטוֹרָא דְסִינִי, וְאַתְפָּסָק מְפִינִיהוּ כָל
זָהָמָא, כְלָהוּ מְתַבְּסָמִין, וּכְלָהוּ עִילִי בְקִיְמָא קְדִישָׁא
דְיוֹמָם וְלִילָה, לְמַהְוִי שְׁלָמִים בְכָלָא. אֲבָל בְאוּמָות עֲזָבֵדִי
עֲבוֹדָה זָרָה, קְשִׁיא לְמַעַבָּר מְפִינִיהוּ זָהָמָא, וְאַפְּילָו עד ג'
דָרִין. וּבָגִין כֵף גָר צְדָקָה וְדָאי.

ד אמר רב המנוגנא סבא, אומנות עובדי עבודה זורה, עד לא אתגזרו שריין בכתرين תפאין דלא קדישין, ורוח מסאבא שריין עליהו. פיוון דאתגזרו ואתגזרו, שריין בכתרא קדישא (של שבניתא) דשריא על שאר פתרין תפאין, ורוחה קדישא שריין עליהו. אבל ישראל, קדישין בני קדישין, דגוזין ושרשין, ואתבשו בטורא דסיני, ועלו במחימנותא שלימטה קדישא. בשעתא דאתגזר שריין כלל, כתיב, (דברים י) ואתם הדבקים ביי' אלהיכם חיים כלכם היום.

(יקרא ח) והיה כי יחתא ואשם והשיב את הגולה וגוי. רבי יוסי אמר, (ישעה מ) כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבור מי נת. הא קרא קשיא, כתיב (בראשית ז) וממי המבול הי על הארץ. וכתיב (בראשית ט) ולא יפרת כלبشر עוד ממי המבול. מי המבול כתיב, ולא מי נח, והכא כתיב כי מי נח זאת לי. זאת לי, הם לי מבעי ליה.

אלא וכי תאנה, פד זפאיין סגיאו בעלמא, קידשא בריך הוא חדי ומשתבח בהו. התניין פד שاري זפאה בעלמא, ואשתכח בה, כביכול אטיל שלמא בעלמא, וכל עלמא מתברכה בגינוי, ואטיל שלמא בפמליא של מעלה. מנא לנו. כתיב, (ישעה ס) או יחזק במעזע עשה שלום לי שלום עשה לי. תרין שלמין

אמאי הַכָּא. אלא יעשה שלום לֵי, דאשרי דבר ונוקבא.
שלום יעשה לֵי, דמתברכאנ אבָהוֹ.

מאי איכא בינייהו, אמר רבי יוסי, כד מתברכאנ אבָהוֹ,
שלום יעשה לֵי, האקדים שלמא בכלא. ובגין כה
שלום קדמים. יעשה שלום לֵי, Mai טעמא לא אקדים
שלום הַכָּא. אלא בגין דיתעבר חוויא דשׁריא בנוקבא
בקדמיה, וויתה דכוֹרא למשיִר באתריה, ובגין כה
יעשה אקדים, ולבתר שלום. (ויקרא פ"א ע"ב ושם מתחילה המאמר)
תְּאַנָּא בָּזְמָנָא דְּזָכָה שָׁאָרִי בְּעַלְמָא, דְּגִינַּן לֹא מִתְעַדרִין,
ולא שלטין בעולם, משומ דההוא בר נש זפאה
הוא אוט בעולם, וקידשא בריך הוא בעי ביקריה,
ועלם מתקנים בגיניה.

תנייא אמר רבי יוסי, בזמנא דבני עלמא אשתחוו
ח'יבין קמי קודשא בריך הוא, ההוא זפאה
דאשתח בועלמא, (בעי) קודשא בריך הוא אשתחע
בהדייה, בגין דיבעי רחמיין על עולם, ויתפוייס בהדייה.
מה עבד קודשא בריך הוא, אשתחע בהדייה על אינון
ח'יבי עלמא. אמר ליה לאוטבא ליה בלחוודוי, ולשיצאה
לכליה. מה ארchia דההוא בר נש זפאה. שביק דידיה,
ונסיב לדפוי עולם בدل דיתפוייס קודשא בריך הוא
בהדייה.